

КР Президентине караштуу
Мамлекеттик тил жана тил
саясаты боюнча улуттук
комиссиянын 2024-жылдын
25-июлундагы № 52 буйругу

**КАРА-КЫРГЫЗ АВТОНОМИЯЛУУ ОБЛУСУНУН ТҮЗҮЛГӨНДҮГҮНҮН 100
ЖЫЛДЫГЫНА ЖАНА “КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
МАМЛЕКЕТТИК ТИЛИ ЖӨНҮНДӨ” КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
МЫЙЗАМЫНЫН КАБЫЛ АЛЫНГАНДЫГЫНЫН 35 ЖЫЛДЫГЫНА
КАРАТА МАМЛЕКЕТТИК ЖАРАНДЫК ЖАНА МУНИЦИПАЛДЫК
КЫЗМАТЧЫЛАРДЫН АРАСЫНДАГЫ СЫНАКТЫН
ЖОБОСУ**

1. Жалпы жоболор

1.1. Бул Жобо Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Мамлекеттик тил жана тил саясаты боюнча улуттук комиссия (мындан ары – Улуттук комиссия) тарабынан 2018 – 2040-жылдары Кыргыз Республикасын өнүктүрүүнүн улуттук стратегиясын, 2021 – 2026-жылдары Кыргыз Республикасында Кыргыз жараны деп жарандардын өзүн таануусун өнүктүрүүнүн концепциясын, 2021 – 2026-жылдары инсандын руханий-адеп-ахлактык өнүгүүсү жана дене тарбиясы жөнүндө концепциясын, Кыргыз Республикасында 2021–2025-жылдары мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана тил саясатын өркүндөтүү программасын, "Манас" эпосун изилдөө жана популярдаштыруу боюнча концепциясын жүзөгө ашыруу максатында жана Кыргыз Республикасынын Президентинин 2023-жылдын 24-октябрындагы № 270 Жарлыгына ылайык Кара-Кыргыз автономиялуу облусунун түзүлгөндүгүнүн 100 жылдыгына жана “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тили жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын кабыл алынгандыгынын 35 жылдыгына карата өткөрүлүп жаткан төрт айлыктын алкагында иштелип чыкты.

1.2. Бул Жобо сынак уюштуруу жана өткөрүү тартибин аныктайт.

1.3. Сынак Уюштуруу тобу тарабынан уюштурулат жана өткөрүлөт.

1.4. Сынактын ар бир этабынын жыйынтыгында беш мыкты кызматкер тандалып, баалуу сыйлыктар менен сыйланат.

2. Сынактын максаты:

2.1. Кыргыз Республикасынын Президентинин 2023-жылдын 24-октябрындагы № 270 Жарлыгын ишке ашыруу максатында Кара-Кыргыз автономиялуу облусунун түзүлгөндүгүнүн 100 жылдыгын өткөрүү жана “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тили жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын кабыл алынгандыгынын 35 жылдыгын белгилөөнүн алкагында мамлекеттик тилди өнүктүрүү аркылуу мамлекеттүүлүктүн негиздерин чыңдоо,

мамлекеттик тил мыйзамынын конституциялык даражасын таануу жана мамлекеттик тилди колдонуу чөйрөсүн кеңейтүү.

2.2. Нарктуу мамлекеттик кызматчыны калыптандырууда мамлекеттик тилге жана салттуу баалуулуктарга өзгөчө көңүл буруу, мамлекеттик жана муниципалдык кызматкерлердин кеп маданиятынын сабаттуулугун жогорулатуу.

3. Сынактын катышуучулары

3.1. Сынакка Кыргыз Республикасынын Президентинин Администрациясы, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши, Кыргыз Республикасынын сот органдары, Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы, Кыргыз Республикасынын Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитети, Кыргыз Республикасынын Статистикалык комитети, министрликтер жана ведомстволук түзүмдөрү, облустук ыйгарым укуктуу өкүлчүлүктөрдүн аппараты жана райондук мамлекеттик администрациялары, Бишкек, Ош шаарынын мэрияларынын муниципалдык кызматчылары катышат, катышуучулардын саны чектелбейт.

Эскертүү: Сынакка филолог, журналист, лингвист, философ, тарыхчылар катыша албайт.

4. Сынактын тематикасы жана өткөрүү мөөнөтү

4.1. Сынак 2024-жылдын 15-августунан 25-декабрына чейин төрт этап менен өткөрүлөт.

4.2. Ар бир этап эки баскычтан турат. Биринчи баскычта видеобаян, экинчи баскычта атайы иштелип чыккан тест тапшырмасы.

I этап. Мамлекеттик тилдин 35 жылдыгы - 15.08.2024 – 15.09.2024

1-баскыч. 2023-жылдын 17-июлундагы № 140 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тили жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамын ишке ашыруунун алкагында катышуучулар төмөкүлөрдүн бирин чагылдырган видеобаян жасашат:

- коомдук турмуштун бардык чөйрөлөрүндө мамлекеттик тилдин толук жана кеңири колдонулушун камсыздоо;

- мамлекеттик жана муниципалдык кызматчылардын кеп маданиятынын деңгээлин көтөрүү;

- мамлекеттик органдарда жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында, уюмдарда жана мекемелерде, ошондой эле жалпыга маалымдоо каражаттарында мамлекеттик тилдин иштешин камсыз кылуу;

- жарандык коомдун жашоо тиричилигинде мамлекеттик тилдин ролун жогорулатуу, ошондой эле кыргыз элинин улуттук баалуулуктарын калыптандыруу жана өнүктүрүү.

Биринчи баскычтын жыйынтыгы боюнча ушул Жобонун 3.1. пунктунда көрсөтүлгөн орган же мекеме эң мыкты деген бир видеобаянды аныктап, аны 2024-жылдын 15-сентябрына чейин Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Мамлекеттик тил жана тил саясаты боюнча улуттук комиссиянын mamtil.kg@mail.ru почтасына жиберет.

2-баскыч. 1-баскычтан өткөн кызматкерлер 2024-жылдын 15-сентябрынан 20-сентябрына чейин чейин Улуттук комиссия тарабынан атайы иштелип чыккан тестирилөөдөн өтүшөт. Тестирилөө онлайн форматында болот.

Сынактын жеңүүчүлөрүн сыйлоо: I этаптагы сынакта жеңүүчү деп табылган 5 кызматкерге баалуу сыйлыктар каралган. Жеңүүчүлөргө сыйлыктар 2024-жылдын 23-сентябрында “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тили жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын кабыл алынгандыгынын 35 жылдыгына карата өткөрүлгөн салтанаттуу иш-чарада тапшырылат.

II этап. Кара-Кыргыз автономиялуу облусунун түзүлгөндүгүнүн 100 жылдыгы 15.09.2024 – 15.10.2024

1-баскыч. Кыргыз Республикасынын Президентинин 2023-жылдын 24-октябрындагы № 270 “Кара-Кыргыз автономиялуу облусунун 100 жылдыгын белгилөө жөнүндө” Жарлыгын аткаруу максатында катышуучулар төмөнкүлөрдүн бирин чагылдырган видеобаян жасашат:

- мамлекеттүүлүк идеясын, анын калыптануу жана өнүгүү этаптарын, тарыхын, маанисин түшүндүрүү, коомчулукка жайылтуу;
- мамлекеттүүлүк идеясы үчүн күрөшкөн, салым кошкон, курман болгон мамлекеттик жана коомдук ишмерлердин, тарыхый инсандардын өмүр-жолун, аткарган иштерин даңазалоо;
- мамлекеттүүлүктүн негизги уңгусунун бири – тил, тарых, маданияттын маани-маңызын ачып берүү.

Биринчи баскычтын жыйынтыгы боюнча 2024-жылдын 15-октябрына чейин ушул Жобонун 3.1. пунктунда көрсөтүлгөн орган же мекеме эң мыкты деген бир видеобаянды аныктап, аны Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Мамлекеттик тил жана тил саясаты боюнча улуттук комиссиянын mamtil.kg@mail.ru почтасына жиберет.

2-баскыч. 1-баскычтан өткөн кызматкерлер 2024-жылдын 15-октябрынан 25-октябрына чейин Улуттук комиссия тарабынан атайы иштелип чыккан тестирилөөдөн өтүшөт. Тестирилөө онлайн форматында болот.

Сынактын жеңүүчүлөрүн сыйлоо: II этапта өткөрүлгөн сынакта жеңүүчү деп табылган 5 кызматкерге баалуу сыйлыктар каралган. Жеңүүчүлөргө сыйлыктар 2024-жылдын октябрь айынын аягында Кыргыз Республикасынын Президентине

караштуу Мамлекеттик тил жана тил саясаты боюнча улуттук комиссия тарабынан тапшырылат (убактысы жана орду боюнча кошумча маалымат берилет).

III этап. Кыргыз жараны - 15.10.2024 – 15.11.2024

Бул сынак эне тили мамлекеттик тили болбогон мамлекеттик жана муниципалдык кызматкерлер үчүн өткөрүлөт.

1-баскыч. Кыргыз Республикасынын Президентинин 2020-жылдын 13-ноябрындагы № 39 2021–2026-жылдары Кыргыз Республикасында Кыргыз жараны деп жарандардын өзүн таануусун өнүктүрүүнүн концепциясын ишке ашыруунун алкагында катышуучулар төмөнкүлөрдүн бирин чагылдырган видеобаян даярдашат:

- жарандардын Кыргыз жараны деп өзүн таануусун өнүктүрүү, Кыргызстан элинин биримдигин чыңдоо, толеранттуулукту жогорулатуу жана улуттук дөөлөттөрүн урматтоо;
- мамлекеттик тилди өркүндөтүү, эне тилди сактоо жана өнүктүрүү.

Кыргыз жаранын мамлекеттик тилде эркин сүйлөгөн жаран катары калыптандыруу.

Биринчи баскычтын жыйынтыгы боюнча 2024-жылдын 15-ноябрына чейин ушул Жобонун 3.1. пунктунда көрсөтүлгөн орган же мекеме эң мыкты деген бир видеобаянды аныктап, аны Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Мамлекеттик тил жана тил саясаты боюнча улуттук комиссиянын mamtil.kg@mail.ru почтасына жиберет.

2-баскыч. 1-баскычтан өткөн кызматкерлер 2024-жылдын 15-ноябрынан 25-ноябрына чейин чейин Улуттук комиссия тарабынан атайы иштелип чыккан тестирилөөдөн өтүшөт. Тестирилөө онлайн форматында болот.

Сынактын жеңүүчүлөрүн сыйлоо: III этапта өткөрүлгөн сынакта жеңүүчү деп табылган 5 кызматкерге баалуу сыйлыктар каралаган. Сыйлыктар 2024-жылдын ноябрь айынын аягында Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Мамлекеттик тил жана тил саясаты боюнча улуттук комиссия тарабынан тапшырылат (убактысы жана орду боюнча кошумча маалымат берилет).

IV этап. Улуттук нарк - 15.11.2024 – 15.12.2024

1-баскыч. Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 20-майындагы Улуттук нарк жөнүндө № 157 Жарлыгын жүзөгө ашыруунун алкагында катышуучулар төмөнкүлөрдүн бирин чагылдырган видеобаян даярдашат.

- коомго, өлкөгө жан дили менен берилген өрнөктүү, нарктуу жаранды калыптандыруу;
- коомдун нарктуу өкүлүн жана нарктуу мамлекеттик кызматчысын калыптандырууда мамлекеттик тилге жана тарыхый баалуулуктарга өзгөчө көңүл буруу;

- жарандык коомдун жашоо тиричилигинде мамлекеттик тилдин ролун жогорулатуу, ошондой эле кыргыз элинин улуттук баалуулуктарын калыптандыруу жана өнүктүрүү;
- улууларды урматтоо, меймандостук, конок күтүү, бала тарбиялоо ж.б.у.с.

1-баскычтын жыйынтыгы боюнча 2024-жылдын 15-декабрына чейин ушул Жобонун 3.1. пунктунда көрсөтүлгөн орган же мекеме эң мыкты деген бир видеобаянды аныктап, аны Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Мамлекеттик тил жана тил саясаты боюнча улуттук комиссиянын mamtil.kg@mail.ru почтасына жиберет.

2-баскыч. 1-баскычтан өткөн кызматкерлер 2024-жылдын 15-декабрынан 25-декабрына чейин Улуттук комиссия тарабынан атайы иштелип чыккан тестирилөөдөн өтүшөт. Тестирилөө онлайн форматында болот.

Сынактын жеңүүчүлөрүн сыйлоо: IV этапта өткөрүлгөн сынакта жеңүүчү деп табылган 5 кызматкерге баалуу сыйлыктар каралган. Сыйлыктар 2024-жылдын декабрь айынын аягында Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Мамлекеттик тил жана тил саясаты боюнча улуттук комиссия тарабынан тапшырылат (убактысы жана орду боюнча кошумча маалымат берилет).

5. Видеобаянга коюлган жалпы талаптар жана критерийлер:

5.1 Сынакка катышкан мамлекеттик (муниципалдык) кызматкер ар бир өткөн айлыктын алкагында берилген тематикага жараша 2-3 мүнөттөн ашпаган убакытты камтыган эркин формада видеобаян жасайт. Видеобаян төмөнкү критерийлер менен бааланат.

Баалоо критерийлери (1-10 чейинки упай берилет):

- теманын оригиналдуулугу;
- мамлекеттик тилди пропагандалоо;
- улуттук сыймыкты жаратуу;
- ар-намысты ойготуу;
- жарандык аң-сезимди ойготуу;
- көркөмдүүлүк;
- ойдун жеткиликтүүлүгү.

видеобаянга карата талаптар:

- видео сапаттуу тартылышы зарыл;
- катышуучунун үнү так жана даана болушу кажет;
- видеобаян 2 мүнөттөн 3 мүнөттөн ашпоого тийиш;
- Видео MP4 же MOV форматында болушу керек;
- 9:16 өлчөмүндө портреттик багытта болгону дурус;
- видеобаян өзү иштеген мекеменин социалдык тармактарына (фейсбук, инстаграм) жүктөлүүсү зарыл;

- #мамтил35 хештеги менен Улуттук комиссияны белгилөөсү шарт;
- жүктөлгөн видеобаянга жакты белгисин (лайк) жана пикирлердин көп болушу;
- башкалар менен бөлүшүлгөн жана көп көрүлгөн статистикалык көрсөткүчтөргө артыкчылыктар каралат.

Сынакка төмөнкү критерийлер каралбайт:

- көркөм окуу;
- башка авторлордун жана өзүнүн ырларын айтуу;
- видеобаян 4 мүнөттөн ашык болгондо;
- сапатсыз видеобаян.

Байланыш телефону: 210152, 0700015452

Дареги: Бишкек ш., Чыңгыз Айтматов проспектиси 1с2,